

**#YouEU уроци, свързани с
подкрепа за младежи на базата на
опита от прилагането на
цифровите технологии за активно
гражданско участие**

Партньори

UNIVERSITY OF PELOPONNESE, ГЪРЦИЯ

FAMILY AND CHILDCARE CENTER – СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ

DIE BERATER, АВСТРИЯ

СДРУЖЕНИЕ "ЗНАМ И МОГА", БЪЛГАРИЯ

INCOMA, ИСПАНИЯ

BE KNOWN, ГЪРЦИЯ

Водеща организация

INCOMA, Испания

Съдържание

1. Въведение	3
2. Научени уроци от гледна точка на екипа по изпълнението на проекта.....	5
3. Оценката на преживяването #YouEU от участниците и потребителите на платформата.....	12
3.1 Австрия	12
3.2 Гърция.....	13
3.3 Испания.....	14
3.4 Северна Македония	15
3.5 България	16
4. Конкретни случаи на електронно участие на младежи по време на проекта.....	18
5. Заключение	22

1. Въведение

Стратегията на ЕС за младежта е рамка за сътрудничество в областта на политиката за младежта на ЕС за периода 2019-2027 г. въз основа на [резолуцията на Съвета от 26 ноември 2018 г.](#) Сътрудничеството на ЕС в областта на младежта трябва да се възползва максимално от потенциала на политиката за младежта. То насърчава участието на младите хора в демократичния живот; подкрепя социалната и гражданската ангажираност и има за цел да гарантира, че всички млади хора разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот (*Стратегия на ЕС за младежта | Европейски младежки портал*).

Стратегията на ЕС за младежта се фокусира върху три основни области на действие, обединени от трите думи: [ангажиране](#), [свързване](#), [овластяване](#), като същевременно се работи за съвместно изпълнение в различните сектори. По време на процеса на диалог през 2017-2018 г, в който участваха млади хора от цяла Европа, бяха разработени [11 европейски младежки цели](#). Тези цели определят междусекторни области, които засягат живота на младите хора и посочват предизвикателства. Стратегията на ЕС за младежта следва да допринесе за осъществяването на тази визия на младите хора (*Стратегия на ЕС за младежта | Европейски младежки портал*).

Стратегията на ЕС за младежта се основава на няколко инструмента, като например [дейности за взаимно обучение](#), [бъдеци национални планове за дейности](#), [младежки диалог на ЕС](#), [платформа за младежка стратегия на ЕС](#) и [инструменти за събиране на доказателства](#). Младежният координатор на ЕС е контактната и видима референтна точка на Европейската комисия за младите хора (*Стратегия на ЕС за младежта | Европейски младежки портал*).

Повече информация за сътрудничеството в областта на политиката за младежта преди 2019 г. може да бъде намерена в архивите, включително [заклученията и резолюциите на Съвета](#), приети в областта на политиката за

младежта между 2010 и 2018 г. (*Стратегия на ЕС за младежта | Европейски младежки портал*).

Проектът #YouEU е създаден, за да даде положителен отговор на поставената от Европейския съюз цел за овластяване на младите хора чрез електронно участие. Необходимо е младите хора да се включат в европейските демократични процеси, за да се осигури демократично бъдеще, да се запазят и утвърдят европейски ценности, да се осигури на младите хора критично мислене и необходимите инструменти за участие в ежедневието на демокрацията.

Проектът се реализира в пет държави (Гърция, Австрия, Испания, Северна Македония и България), които прилагат модела #YouEU: набор от инструменти, демократична платформа за активно гражданство и курс за електронно обучение, които предоставят на младежите от всяка държава необходимите инструменти и знания за по-активно участие в демокрацията.

В този доклад са събрани дейностите за електронно участие и резултатите от тях през целия период на проекта.

Препратки

Стратегия на ЕС за младежта | Европейски младежки портал. (n.d.).
Европейски младежки портал. Извлечено на 23 януари 2023 г. от
https://youth.europa.eu/strategy_en

2. Научени уроци от гледна точка на екипа по изпълнението на проекта

Партньорството за изпълнение на проекта се състоя от обучители и изследователи от всички партньорски институции. Те работиха в сътрудничество по време на проекта, като споделяха резултатите, изпълняваха работните планове, които да последват, и споделяха резултатите в своите страни.

Екипът за изпълнение на проекта в Испания поддържа връзка с младите хора и младежките работници от самото начало на проекта. Основните ситуации, с които испанският екип е взаимодействал с младите хора, са били по време на семинара за представяне на събраните добри практики от инструментариума, събитието за разпространение на резултатите и семинарите за обратна връзка от участниците.

По време на първия семинар, беше представен инструментариума с добри практики на младежите, като бяха проведени интерактивни дейности, за да се опознае тяхното ниво по отношение на демокрацията в ЕС. Екипът на INCOMA стигна до заключението, че младежите са запознати с основните понятия за ЕС, а някои от тях не са имали основна информация за целите на Европейския съюз.

Семинарите проведени във всяка партньорска страна имаха за цел да предоставят информация и инструменти, които могат да използват младежи и младежки работници за да участват по-активно в процеса на вземане на решения в ЕС. Благодарение на тези семинари, целвите групи проявиха голям интерес към участието в демокрацията в ЕС и към различните инициативи, събрани в набора от инструменти.

Това доказва, че проектът #YouEU е необходим, за да се привлекат младите хора и да подобрят своите знания и умения за ЕС. Учасниците в националните

семинарите – учители, младежки и социални работници, работещи с младежи бяха заинтересовани и проявиха интерес да използват проекта #YouEU в ежедневните си дейности.

По време на семинарите за обратна връзка относно онлайн курса и платформата за електронно обучение #YouEU, участниците бяха ангажирани с темата за е-демократия и проявяваха голям интерес.

Най-голям интерес към онлайн курса, младежите проявиха към Модул 2 - урок 3, който е посветен на възможностите за различни доброволчески програми и програми за мобилност. Повечето не бяха запознати с тези възможности и беше отделено специално внимание към тази част от онлайн курса. Същото се случи и по време на националното събитие, проведено в Университета на Севиля, в което участниците проявиха голям интерес към съдържанието на онлайн курса.

В обобщение, реализирането на проекта в Испания показва, че запълва празнината от информация за Европейския съюз и начините, по които младите хора могат активно да участват. Нещо повече, проектът показва реалните възможности и начина, по който могат да се възползват от тях. Проектът се счита за много полезен инструмент сред испанската младеж.

От друга страна, по време на изпълнението на проекта #YouEU **стана ясно, че в Гърция има** много млади хора, които се интересуват от темата за активно гражданство. Всъщност по време на различните дейности за разпространение на проекта младежите показаха, че активно се интересуват от активното гражданство и прекараха доста време в дискусии с учителите. Повечето от тях обаче не бяха запознати с най-добрите практики по отношение на инструментите за цифрово участие. Като се има предвид участието на младите хора в други тематични области, като например изменението на климата или предприемачеството, темата за активното участие на младите хора в демократичния живот на ЕС изглежда по-сложна, което съответно се отразява на тяхната ангажираност. Това е важен урок, научен за период от почти две години.

Младото поколение желае да получи допълнителни знания за заздравяване на отношенията с ЕС. Въпреки това както младите хора, така и младежките работници подчертават, че процесът може да се окаже предизвикателство, тъй като младите хора не са толкова запознати с него. Всъщност по време на семинара, проведен в Гърция през октомври 2021 г. в рамките на проекта #YouEU, важна констатация беше, че повечето участници признаха, че никога не са се опитвали да общуват с ЕС или поради липса на знания, или поради липса на мотивация. Ето защо всеки учебен материал, който предстои да бъде разработен, трябваше да признае този факт и да се съсредоточи върху него.

По време на семинара за обратна връзка в Гърция, проведен през ноември 2022 г. учениците имаха възможност да се запознаят с проекта #YouEU и неговите резултати. Много положителен елемент беше, че много от тях използваха активно електронния курс #YouEU преди семинара и се възползваха от разработените уроци. Това даде възможност за кратка дискусия по време на семинара, като участниците се съсредоточиха върху уроците, които им се сториха най-интересни, като например европейските програми за младежта, и тези, с които трябваше да се запознаят по-добре, като например инструментите на ЕС и обикновената законодателна процедура.

Що се отнася до Северна Македония, Законът за младежкото участие и младежките политики, изготвен в рамките на приобщаващ процес и консултации с млади хора, младежки работници, представители на правителството и съответните заинтересовани страни, беше приет през януари 2020 г. и съдържа определения за:

- Младите хора са лица на възраст между 15 и 29 години;
- Младежката политика е съвкупност от мерки и дейности, които се предприемат, за да се отговори на потребностите на младите хора и да се реализира пълният им потенциал;
- Младежката работа е организиран и систематичен процес на обучение и подкрепа за автентично младежко развитие с цел постигане на цялостния личностен, социален и обществен потенциал на младите хора и активното им участие в общността;

- Младежките работници са квалифицирани лица, които притежават компетенции за работа с млади хора и извършват дейности, които подпомагат личностното и социалното развитие чрез неформално и информално учене;
- Младежкото участие е процес, който дава възможност на младите хора да участват и да вземат съвместно решения по политики и програми, които пряко или косвено подпомагат и оформят живота на младите хора.

Според YouthWiki електронното участие е от съществено значение в процеса на включване на младите хора в процесите на вземане на решения. Включването на младите хора в социалния и политическия живот, местните и националните институции все още са изправени пред предизвикателства, за да признаят ползите от засиленото гражданско участие в процеса на вземане на решения. Тези проблеми идват от липсата на познания за ангажирането на младите хора, отвореност за сътрудничество и улесняване на диалога между съответните заинтересовани страни. Според Коалиция SEGA, която въведе Индекса за развитие на младежта в Северна Македония, средната стойност за общината е 0,491 по скалата от 0 до 1. Индексът е тясно свързан с индекса за младежко участие и овластяване на младите хора. Що се отнася до категориите на младежкото развитие, най-високо е изпълнението на показателите в категорията "Политическо участие", където средната оценка е 0,537, следвана от "Гражданско участие" с 0,497, "Заетост и възможности" с 0,468 и "Образование" с 0,405. Най-ниско е изпълнението на показателите в категорията "Здраве и благосъстояние", където средната оценка е 0,364.

Като се има предвид това, младежките организации и организациите, работещи с младежи, в рамките на своите дейности непрекъснато работят за приобщаване на младите хора и разширяване на техните умения.

Пандемията от COVID-19 подчерта необходимостта от по-висока степен на използване на интернет като ценен източник за въздействие върху участието на младите хора на национално и местно равнище. Процесът на създаване на младежки политики, които оказват значително влияние върху социалното и личностното развитие на младите хора, и процесът на тяхното прилагане на местно и национално ниво зависят от участието на младите хора в местната власт, институциите и организациите като част от общинския съвет. По данни на Коалицията на младежките организации SEGA средният дял на младите хора,

заети в общинската администрация, възлиза на скромните 11%. В рамките на общинския съвет средното участие на младите хора е 20% от общия брой на съветниците в общините.

Според Закона за младежкото участие и младежките политики младите хора трябва да бъдат представлявани от Национално събрание на младежта, което се планира да бъде орган от форми на младежка организация, който избира младежки представители в консултативния орган, създава приоритети и политики за младежко застъпничество и координира и следи работата им.

Законът урежда и местните младежки асамблеи, които са основен инструмент за стимулиране на младежкото участие на местно ниво. Според последните данни на Националния младежки съвет на Македония местни младежки събрания са създадени в 13,5% от общините на национално ниво. Данните показват необходимостта от непрекъсната цифрова трансформация на местното самоуправление и предоставяне на възможности за увеличаване на електронното участие на местно ниво.

Участието на младите хора като активни граждани в собствената им общност от най-ранна възраст чрез доброволчески дейности им позволява да допринесат за изграждането на устойчиви общности, способни да ангажират младите хора в процесите на вземане на решения. В резултат на това процесът на електронно участие им дава възможност да повишат своите технически умения, да решават проблеми, свързани със социалното изключване, бедността, неравенството, проблемите на пола и младежката безработица.

Националните дейности в Северна Македония бяха осъществени в сътрудничество с гимназия "Алгоритъм". Общо 21 млади хора, ученици от гимназията, се включиха в събитието и имаха възможност да тестват електронната платформа и да се възползват от електронния курс. Екипът от обучители напътстваше групата по време на учебния процес за подобряване на знанията им, свързани с ролята на институциите на ЕС, гражданството на ЕС и електронното участие.

По време на националното събитие за разпорстранение на резултатите учениците участваха в няколко дейности, които имаха за цел да ги накарат да

се замислят как да се включат в инициативите на местно ниво и да внесат промени в своята общност.

Процесът на тестване на електронната платформа беше всеобхватен и от решаващо значение за финализиране на интелектуалните резултати в рамките на проекта. Като се има предвид необходимостта от създаване на удобна за ползване електронна платформа, екипът на проекта имаше за цел да повиши мотивацията и да внесе нова перспектива в живота на младите хора.

В България, изпълнението на проекта #YouEU привлече и ангажира много млади хора, младежки и социални работници, професионалисти, работещи с младежи от цялата страна. Първоначално, по време на изследователската фаза на IO1, беше забелязано, че младите хора на възраст между 16 и 26 години не са били активно включени в електронни дейности за активно и демократично участие в демократичния живот на ЕС. С разработването на онлайн курса и пилотното му провеждане с млади хора от България станахме свидетели на висок интерес и степен на ангажираност на младите хора към придобиването на нови знания за ЕС и възможностите за участие в европейски дейности.

На 16 декември 2022 г. Сдружение "Знам и мога" организира семинар, посветен на пилотирането на онлайн курса #YouEU, с обща цел да популяризира дейностите по проекта и да повиши осведомеността за значението на електронното участие на младите хора в ЕС. В семинара участваха общо 21 млади хора, които се запознаха с проекта #YouEU и неговите резултати. Онлайн курсът беше пилотно тестван с младите хора, които го намериха за полезен и лесен за самообучение. Най-голям интерес сред младите хора предизвика вторият модул за ЕС и младежта, особено урокът за програмите на ЕС и възможностите за доброволческа дейност и стажове в Европа.

В Австрия, бяха изпълнени същите дейности с младежите: първо, семинара за представяне на добри практики от разработения инструментариумът и националните инициативи; националното събитие за разпространение на резултатите в което успяха да включат младежки работници и млади хора.

Освен това беше проведен семинар за пилотно тестване на платформата #YouEU, на който участниците имаха възможност да оценят платформата в два

момента от събитието. Първо, след представянето на платформата имаше време за въпроси и за първа обратна връзка. Основната възможност за участниците да проучат платформата беше след срещата в индивидуалните сесии за самообучение. Решихме да им дадем повече време, за да изследват платформата самостоятелно, за да получат по-добра представа и да открият различните теми от нея. След това, участниците попълниха онлайн въпросник за оценка на онлайн курса.

3. Оценката на преживяването #YouEU от участниците и потребителите на платформата.

На участниците в някои държави беше изпратен въпросник, като бяха събрани 30 отговора в испанската версия, 43 отговора в английската версия и 30 отговора в гръцката версия (моля, вижте въпросника: <https://forms.office.com/e/2YnHHrh2YQ>). Това са общо 93 отговора, като трябва да добавим и въпросите, събрани от екипите от Северна Македония (21 души) които събраха обратна връзка чрез фокус групи, както и България (21 участника) предоставиха обратна връзка от онлайн курса. В обобщение, **114 млади хора са тествали курса за електронно обучение #YouEU** по време на семинар, който беше разработен във всяка страна, фокус групи и онлайн въпросник.

3.1 Австрия

Семинарът се проведе на 3.12. 2022 г., под името "Die EU & Du. Wie soll Mitbestimmung in Europa für junge Leute ausschauen?" (ЕС и Вие. Как трябва да изглежда участието на младите хора в Европа?). Беше организиран под формата на онлайн събитие, за да достигне до повече участници и извън Виена. За да се привлекат повече участници, събитието беше организирано в сътрудничество с Pulse of Europe Austria.

Събитието беше разделено на три части: кратък преглед на проекта, основните резултати и представянето на платформата и форума, последвани от по-интерактивни задачи, при които участниците трябваше да изберат една творческа карта с различни символи, описвайки защо избраната карта представлява за тях Европа и участието. След това, в последната част говорихме за участието като цяло и кои са общите заплахи, които пречат на по-широкото участие в ежедневието политически живот, както и идеи как да преодолеем пречките и да създадем по-приобщаващи форми на участие за всички. Общо 15 младежи участваха в онлайн семинара, но някои от тях не останаха през цялото време на семинара или пристигнаха по-късно.

Що се отнася до научените уроци от екипа по изпълнението на преката, целият процес по организирането на онлайн семинара е бил взаимосвързан с организирането на националното събитие за разпространение на резултатите, което се е състояло на 17.11.2022 г. само две седмици преди онлайн семинара. В тази перспектива направихме вътрешен преглед на разработените продукти на проекта – инструментариума с добри практики, онлайн курса и платформата за дискусии. По този начин допълнително намерихме начини да "предадем" ключовите послания на всички продукти на нашите крайни бенефициенти, а също така получихме по-задълбочено разбиране за новите форми на е-участие като цяло. Целият процес помогна на екипа да разбере допълнително колко важни са новите форми на участие, особено за младите хора.

Освен това целият процес на организиране на събитието беше урок, който научихме. Целта беше да се създаде интерактивен семинар, в който участниците да могат активно да обсъждат нови идеи за участие, но в същото време беше необходимо да се остави и достатъчно място за представяне на проекта и особено на разработената платформа. Комбинацията от двете - създаването на интерактивно събитие, от една страна, и представянето на платформата, от друга, беше предизвикателство, което обаче в крайна сметка се получи.

3.2 Гърция

Участниците в семинара за пилотното въвеждане на електронния курс #YouEU изразиха мнението си за този опит чрез попълването на въпросници за оценка. След приключване на семинара участниците прекараха време в преглеждане на уроците в режим на самостоятелна работа и попълване на въпросник с техните мнения. За да получи допълнителна обратна връзка от младите хора, Университетът в Пелопонес се обърна към повече студенти и ги запозна с електронния курс. В резултат на това 20 души (45% на възраст между 16 и 20 години и 40 % на възраст между 20 и 30 години) получиха достъп до електронния курс и го оцениха.

80% от участниците оцениха електронния курс с пет звезди, а 20% с четири звезди. Освен това 55% оцениха цялостния курс като много добър, а 50% определиха съдържанието на различните уроци като много добро. Що се отнася до личните им способности след завършването на електронния курс, 70% са

напълно съгласни, че курсът ще засили ролята им в обществото, а 65% са напълно съгласни, че са осъзнали правата си и как могат да бъдат по-активни. Освен това 55% са напълно съгласни, че се чувстват по-добре подготвени да участват в политическите процеси.

Освен горепосоченото, потребителите на платформата споделиха някои коментари относно личните/техническите компетенции, които трябва да подобрят или развият допълнително. Това включват най-вече социалните им умения и уменията за работа в екип, активната им роля и търсенето на нови знания (например чрез търсене в интернет), както и желанието и отдадеността им да се свържат с организациите на ЕС. Тези умения могат да бъдат частично усъвършенствани в платформата #YouEU, която работи като публична сфера, обединяваща хората в целия ЕС. Въпреки това по време на семинара, на който участниците имаха възможност да видят как работи платформата, стана ясно, че те са доста срамежливи да се регистрират и да започнат разговор.

3.3 Испания

По време на семинара за обратна връзка в платформата за електронно обучение #YouEU на участниците беше изпратен въпросник. Това е обобщение от получените попълнени форми за обратна връзка. По време на семинара в Испания бяха събрани общо 30 отговора, като 27 от анкетирания бяха жени, а 3 бяха мъже. 76% от тях бяха на възраст между 20 и 26 години, а 10% - между 16 и 20 години. Те оцениха курса с 3,87/5 което означава, че са го оценили положително.

Въпреки това, когато оценяваха конкретните аспекти на курса, резултатите бяха следните: Съдържанието на модулите: добро или много добро (83%), достатъчно (17%); адаптиране към техните нужди: добро или много добро (81%), достатъчно (13%) и недостатъчно (6%); Материали: добро или много добро (83%), достатъчно (17%); Подобряване на уменията им: добро или много добро (90%), недостатъчно (10%); Подобряване на техническите им умения: добро или много добро (83%), достатъчно (3%) и недостатъчно (10%).

По отношение на опита им с курса: придобих нови умения за работа с политици: напълно или частично съм съгласен (60%); неутрално (27%), частично или напълно не съм съгласен (14%); по-добре познавам демократичните

процеси и тяхното значение: напълно или частично съм съгласен (60%), неутрално (27%), частично или напълно не съм съгласен (14%); по-добре познавам правата си и как мога да бъда по-активен: напълно или частично съм съгласен (67%), неутрално (20%), частично или напълно не съм съгласен (14%); засилих сътрудничеството си с местните заинтересовани страни: напълно или частично съм съгласен/а (47%), неутрален/а (33%), частично или напълно не съм съгласен/а (14%); усвоих нови методологии за популяризиране на културата: напълно или частично съм съгласен/а (57%), неутрален/а (23%), частично или напълно не съм съгласен/а (17%); чувствам се ценен/а като гражданин/ка: чувствам се по-добре подготвен да участвам в политическите процеси: напълно или частично съм съгласен/а (64%), неутрален/а (20%), частично или напълно несъгласен/а (17%); чувствам, че съм засилил/а ролята си в обществото: напълно или частично съм съгласен/а (64%), неутрален/а (20%), частично или напълно несъгласен/а (17%); чувствам се по-добре подготвен/а да участвам в политическите процеси: напълно или частично съм съгласен/а (50%), неутрален/а (27%), частично или напълно несъгласен/а (23%).

В крайна сметка има умения, които участниците споменават, когато са запитани за компетенциите, които искат да подобрят. Те искат да подобрят уменията си, свързани с политиката, техническите си умения, а също и някои от личните си умения.

3.4 Северна Македония

Разнообразната група от общо 21 участници (13 мъже, 7 жени и 1 небинарен) повлия на груповата динамика и различните гледни точки. Някои от уроците от курса за електронно обучение (напр. урокът за ЦУР) провокираха ползотворна дискусия за ролята на младите жени в осигуряването на мира и сигурността в света. Освен това участниците подчертаха необходимостта от осигуряване на качествено образование, особено за техните връстници с по-малко възможности, които са изправени пред предизвикателства и изолация в живота си.

Освен това други уроци, като например тези за електронното участие, ги насърчиха и им помогнаха да осъзнаят по-добре значението на това как тяхното участие може да определи живота им. Те изразиха необходимостта от обща подкрепа и солидарност в тяхната общност и с други връстници, идващи от

страни, които са изправени пред въоръжени конфликти, особено с младите хора, живеещи в Украйна и Афганистан.

Участниците изразиха цялостното си удовлетворение от събитието и бяха силно мотивирани да споделят мнението си със своите колеги в групата. Според формуляра за оценка електронната платформа им е предоставила ценна информация, която е укрепила знанията и уменията им, а дизайнът на материалите и съдържанието са били ангажиращи и интересни, което е довело до подобрене и израстване в личен план.

Програмата за обучение, представена в електронната платформа по време на събитието, повлия на участниците, мотивира ги и засили ролята им в обществото. Благодарение на представения инструментариум с добри практики младите хора имаха възможност да разберат по-добре ролята си на европейски граждани, различните подходи за включване в живота на техните общности и да увеличат политическото си участие.

3.5 България

Младежите бяха насърчени да се запознаят с функциите на онлайн курса като материал за самообучение и да предоставят обратна връзка за електронния курс #YouEU. 60% от младите хора се определиха като жени, а 40% - като мъже. По-голямата част от младите хора - 70%, бяха от възрастовата категория 20-30 години, а 30% - във възрастовата категория 16-20 години.

80% от младежите оцениха курса високо с 5 звезди, а 20% дадоха 4 звезди. 70% от младежите оцениха курса като много добър, а 30% - като добър. Що се отнася до съдържанието, повече от 60% от младежите оцениха курса като много добър, както и съдържанието на различните уроци. По същия начин 80% от младите хора смятат, че след завършването на електронния курс, ще насърчат участието си в обществото, а 70% съобщават, че са по-наясно с правата си. По отношение на участието в политическите процеси 60% от младите хора се съгласиха, че са добре подготвени да участват в политически дейности.

Що се отнася до подобрените лични и технически умения, 70% от младите участници заявиха, че способностите им са се подобрили. Като цяло опитът на младите хора и участието им в електронния курс бяха оценени положително, а около 65% от участниците се съгласиха напълно, че са развили нови способности за взаимодействие с политиците и с местните заинтересовани страни. Младите хора заявиха, че личните им умения като меки умения и ключови компетентности трябва да бъдат доразвити. По-конкретно, младите хора смятат, че критичното мислене и ефективната комуникация са едни от най-съществените умения, необходими за тяхното лично и професионално развитие.

По време на семинара младежите имаха възможност да се запознаят с новоразработения форум и да получат насоки как да се ориентират във форума. В началото някои от участниците се колебаеха дали да се включат и да общуват с други млади хора от Европа. След като им беше дадено известно време да проучат сами функциите на форума, те започнаха да бъдат активни, поеха инициатива за откриване на нови публикации и обсъдиха своите възгледи и мнения по въпросите на ЕС и визията им за бъдещето на Европа.

4. Конкретни случаи на електронно участие на младежи по време на проекта

В случая с Австрия, в последната част на онлайн семинара младежите имаха възможност да обсъдят новите форми на участие, като обърнаха специално внимание на е-участието и е-демокрацията.

Те започнаха дискусията, като се съсредоточиха върху настоящите пречки, които затрудняват участието на младите хора. Основните проблеми, свързани с това, според нашите участници, са липсващото представителство на младите хора в институциите, вземащи решения. Почти няма начини младите хора да участват, като се има предвид, че в бъдеще обществото ще продължи да застарява, възможностите на младите хора да влияят на бъдещето стават все по-малки. Нашите участници излязоха с идеята да се създаде "младежки съвет", който да има възможност да блокира решенията на други органи или поне да ги задължи да преразгледат новите мерки или закони, за да не "забравят" гледната точка на младите хора. Това може да се направи и под формата на онлайн събрания или чрез използване на анкети и други инструменти, за да се получи мнението на възможно най-много млади хора в цяла Европа.

Младите хора в процесите на вземане на решения не трябва просто да бъдат "консултирани" или използвани от вземащите решения като "маркетингови обекти", а трябва да бъдат активно включени в процесите на вземане на решения.

Според гръцкия екип проектът #YouEU, е дал възможност на младите хора да научат какво е електронно участие и как може да се постигне. Преди да се включат в проекта, мнозинството от тях не са имали солидни познания по този въпрос и дори не са проявявали любопитство да научат повече за него. По време на дейностите по разпространение на проекта обаче те научиха за възможността да се включат в ръководени от младежи организации в Гърция, които имат за цел да преосмислят начина, по който се водят социални и политически разговори, и да култивират активно участие в демократичните процеси.

Освен това те се запознаха с начините, по които могат да съобщят исканията си на съответните институции на ЕС (например чрез портала за петиции на Европейския парламент, онлайн консултациите на Европейската комисия чрез уеб портала "Вашият глас в Европа", конференцията за бъдещето на Европа и др.). Не на последно място, те бяха поканени да се регистрират в цифровата платформа #YouEU, където могат да общуват с други хора, да споделят мислите си по различни въпроси и да изграждат искания заедно.

Освен това, **според испанския екип** и неговия опит, преди проекта участниците в дейностите не са имали познания или интерес към демократичните процеси и основното съдържание, обхванато от проекта.

Въпреки това, след семинара IO1 и семинарите за обратна връзка IO4, в допълнение към националното събитие, имаха възможност да се почувстват ангажирани и да обсъдят теми като електронна демокрация и електронно участие. Между другото, това са понятия, които те не са познавали преди проекта.

Това означава, че благодарение на проекта #YouEU и неговите продукти, те са имали възможност да се запознаят с нови начини за общуване и участие в демокрацията онлайн. Общо 30 младежи се регистрираха и продължават да са активни в онлайн платформата за дискусии с други младежи от партньорските организации.

В крайна сметка, когато електронното обучение беше тествано, младежите намериха електронния курс за полезен и придобиха нови знания благодарение на тази онлайн възможност.

В Северна Македония, можем да заключим, че по време на проекта екипът на проекта проведе няколко онлайн и лични събития, които имаха за цел да увеличат видимостта на проекта, да привлекат младите хора и да установят сътрудничество със съответните заинтересовани страни на национално и местно равнище.

По време на националното събитие, учителите улесниха дискусията и повишиха мотивацията на участниците да се включат в местните инициативи на

местно ниво. За да разпространят резултатите, учителите представиха добрите практики за електронно участие в Северна Македония и страните партньори, събрани в наръчника.

Като се има предвид, че младите хора са запознати с проблема със замърсяването на околната среда в Скопие, те имаха възможност да научат повече за местната инициатива, насочена към този проблем. Екипът от учители обърна внимание на процеса на повишаване на ангажираността, участието, връзката и приобщаването на младите хора, за да ги мотивира да внесат промени в своята общност, следвайки най-добрите практики от другите страни партньори.

В Северна Македония тече процес на създаване на Национална стратегия за младежта. За тази цел младите хора бяха мотивирани да се включат и да участват онлайн в процесите на консултации на ниво дефиниране на основните предизвикателства, пред които са изправени, и осигуряване на дългосрочни цели и мерки за удовлетворяване на техните нужди за лично, социално и професионално развитие. Процесът на консултации е приобщаващ и им дава възможност да се включат в много инициативи за повишаване на активното им участие в демократичния живот. Освен това, за целите на създаването на първия Закон за младежкото участие и младежката политика, младите хора също бяха консултирани за техните нужди и мнения. Като се има предвид, че Covid-19, социално-политическите предизвикателства и оръжейният конфликт в Украйна, изразяват необходимостта от достъп до младежки услуги. Въпреки че Северна Македония оказва значително въздействие за засилване на младежкото участие, младежката работа и младежката политика, все още има нужда от подобряване на системния подход и подкрепа от страна на националната и местната институция. Екипът на проекта мотивира участниците да се включат в процеса.

Освен това участниците споделиха, че са насърчени да следват инициативите, подкрепяни от ЕС и агенциите на ООН, които работят за овластяване на младите хора в световен мащаб. Участниците смятат, че процесът на подкрепа и работа в мрежа с млади хора от други държави може да им помогне да увеличат гласа си и да се застъпят за човешките права на своите връстници.

Освен това екипът от обучители насърчи участниците да предприемат действия на местно ниво и да се застъпят пред общините за предприемане на мерки, свързани с изменението на климата и други въпроси от значение за младите хора.

В България, в началния етап на проекта #YouEU беше установено ниско ниво на ангажираност на младите хора в България в дейности за електронно участие и липса на познания за основните характеристики на ЕС. След разработването на инструментариума с добрите практики за е-участие и онлайн курса, специално разработен за млади хора, стана ясно повишеното ниво на участие и интерес сред младите хора за включване в е-участие, както и за общо участие в демократичния процес в ЕС.

Младите хора подобриха не само знанията си за развитието и характеристиките на ЕС, но и компетенциите си за включване и участие в различни възможности на ЕС и програми за финансиране, предназначени за млади хора. Всички дейности, осъществени в рамките на проекта #YouEU, допринесоха за активното участие и включване на младите хора в демократичния живот на ЕС.

Повече от 25 младежи от България се регистрираха във форума и участваха в дискусии с други младежи от страните партньори по проекта. Всички разработени резултати бяха високо оценени и сметени за много подходящи и подходящи за младите европейци.

5. Заключение

В заключение, курсът за електронно обучение #YouEU беше тестван от 114 младежи и оценката беше доста положителна.

Един от научените уроци е, че за тях е по-лесно да се съсредоточат върху една от темите, като например екологичен преход, умения и т. н, тъй като за тях би било твърде абстрактно да говорят за активно гражданство.

В някои случаи това събуди интереса им към онази част от електронното обучение, в която консорциумът предоставя конкретна информация за това как да участват в доброволческа дейност, в Корпуса за солидарност, в Младежкия паспорт, тъй като тя засяга пряко възможностите, от които биха могли да се възползват. Това беше изключително привлекателно за тях в Испания, тъй като те търсеха възможности за пътуване из Европа.

Във всички страни младежите са съгласни, че се нуждаят от повече инструменти и най-вече от повече информация за демократичните процеси. От съществено значение е те да бъдат информирани за демократичните процеси и за това как могат да участват в тях. Нещо повече, в някои страни беше от значение, че те почти нямат информация за ЕС, неговите институции, химна, знамето и неговото предназначение.

Заключенията са следните:

- Европейската младеж трябва да придобие основни познания за ЕС и неговите демократични процеси и ценности.
- Младежите трябва да бъдат насърчавани да участват и ценят участието си в демократичните процеси.
- Електронното участие е най-добрият начин да ги ангажираме, тъй като те живеят в цифрова среда и за тях е по-лесно да разберат как да участват.

Резултатите, разработени от консорциума през целия период на проекта, събират всички тези нужди, за да им предложат решение и да запълнят празнината.

Накратко, електронното участие е съществена част от участието на младите хора. Според реализираните дейности в рамките на проекта ние имахме за цел да повишим информираността на младите хора за тяхната активна роля в обществото. Партньорските организации, институциите на ЕС и ООН инвестираха в разработването на образователни програми, като например "Еразъм+", "Европейски корпус за солидарност" и т. н. които имат за цел да се справят със социални проблеми, важни за социалното и личностното развитие на младите хора. Неформалното образование и цифровото участие на младите хора са мощни инструменти за формиране на бъдещето на младите хора в процеса на създаване на по-демократично, приобщаващо, мирно и устойчиво общество, в което младите хора ще имат правото да бъдат активни европейски граждани.

YOU EU

